

memo

Monitoring blikjes (en kleine plastic flessen) in het
zwerfafval - Resultaten tweede helft 2020

1. Inleiding

Op 3 juli 2018 heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) de Tweede Kamer geïnformeerd¹ over de aanpak van kleine plastic flessen in het zwerfafval met in het bijzonder de uitvoering van de monitoring van kleine plastic flessen in het zwerfafval door RWS. RWS voert deze monitoring uit op basis van het in de brief van 3 juli aangehaalde monitoringsprotocol en rapporteert vervolgens twee keer per jaar over de voortgang.

Op 17 oktober 2019 is een motie van het lid Paternotte c.s.² en een motie van het lid Dik-Faber c.s.³ aangenomen. In deze moties wordt de regering gevraagd eenzelfde traject voor blik in gang te zetten als voor kleine plastic flessen in het zwerfafval, inclusief het voorbereiden van wettelijke maatregelen voor introductie van statiegeld.

Dit memo betreft de zesde halfjaarlijkse rapportage, over de meetresultaten tijdens de laatste zes maanden van 2020 en is een update van het memo tot en met de eerste zes maanden van 2020 die op 9 oktober 2020 aan de Tweede kamer is gestuurd⁴. Naast de presentatie van de gegevens wordt waar mogelijk duiding gegeven aan de verschillen en/of trends.

2. Meetresultaten blikjes en plastic flessen tot en met einde 2020

In de tweede helft van 2020 hebben drie meetronden plaatsgevonden binnen de standaard 15 gebiedstypen en drie binnen de 5 extra gebiedstypen. In figuur 1 is voor blikjes het resultaat weergegeven tot en met het einde van 2020.

Op basis van alle metingen in 2020 komt het gemiddeld aantal blikjes per meetronde uit op 2.210. Dit is een toename van 27% ten opzichte van het gemiddeld aantal blikjes in de jaren 2016/2017. In de 5 extra gebiedstypen lag het gemiddeld aantal blikjes op 792, wat in vergelijking met dezelfde metingen uit 2019 een toename is van bijna 8%.

¹ Tweede Kamer 2017-2018, 30 872 nr. 220

² Tweede Kamer 2019-2020, 35 300 XII, nr. 33

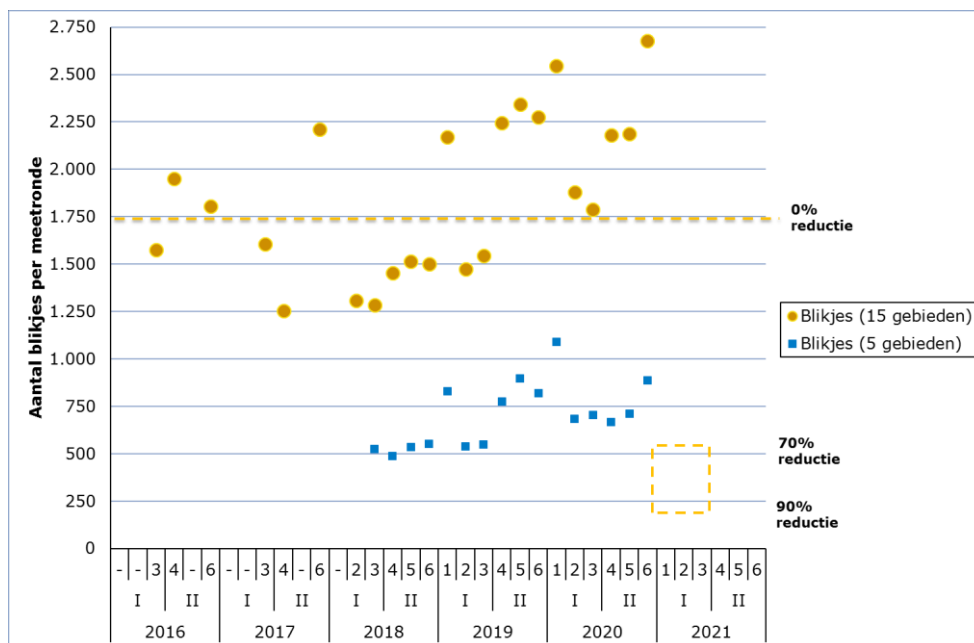
³ Tweede Kamer 2019-2020, 35 300 XII, nr. 39

⁴ IENW/BSK-2020/188831

Figuur 1: Schematische weergave van het aantal getelde blikjes in het zwerfafval sinds 2016 binnen zowel de 15 en de 5 gebiedstypen

Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving

Datum
6 januari 2021

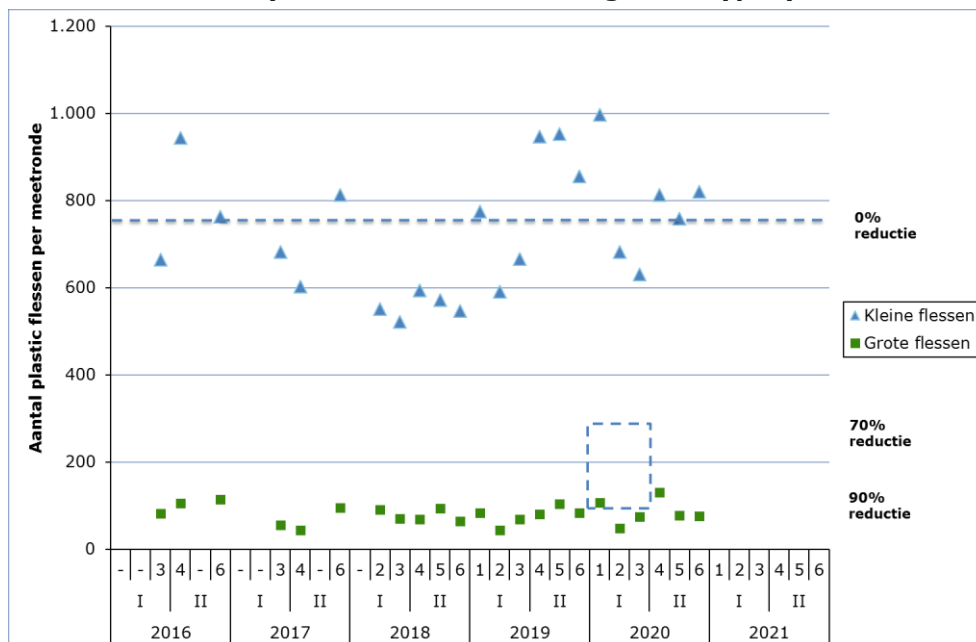
In de figuren 2 en 3 zijn de aantallen getelde kleine en grote flessen geactualiseerd voor respectievelijk de 15 en 5 gebiedstypen. Gemiddeld over de jaren 2016/2017 werden 744 kleine plastic flessen in het zwerfafval geteld per meetronde binnen de 15 gebiedstypen. Op basis van alle metingen in 2020 werden gemiddeld 783 kleine flessen geteld. In vergelijking met 2019 een afname van 15 kleine flessen. Het gemiddeld aantal kleine flessen per meetronde lag in 2020 ongeveer 5% hoger dan in de jaren 2016/2017. Een vergelijkbare toename is zichtbaar bij grote plastic flessen.

Figuur 3 bevat de aantallen getelde plastic flessen op de extra locaties die toegevoegd zijn aan de monitor om ook een beeld te krijgen bij de 5 extra gebiedstypen. Tijdens alle metingen in 2020 werden in de vijf extra gebiedstypen gemiddeld 254 kleine plastic flessen en 29 grote plastic flessen geteld per meetronde. In vergelijking met dezelfde metingen in 2019 is dat respectievelijk een afname van 2% en een toename van 18%.

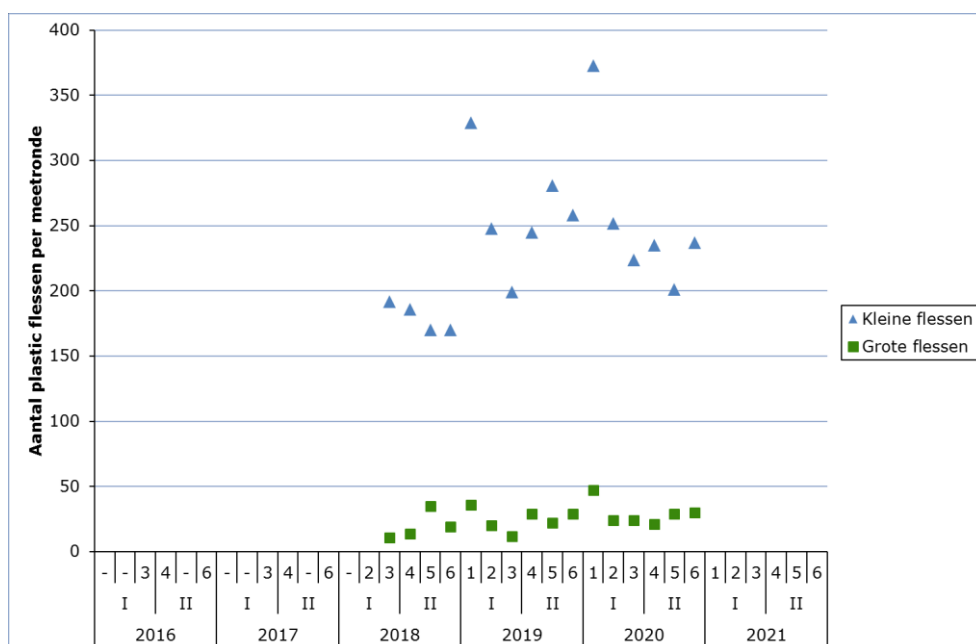
Figuur 2: Schematische weergave van het aantal getelde kleine plastic flessen in het zwerfafval sinds 2016 plus het aantal grote flessen (binnen de 15 standaard gebiedstypen)

Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving

Datum
6 januari 2021

Figuur 3: Schematische weergave van het aantal getelde kleine plastic flessen in het zwerfafval sinds 2016 plus het aantal grote flessen (binnen de 5 extra gebiedstypen)

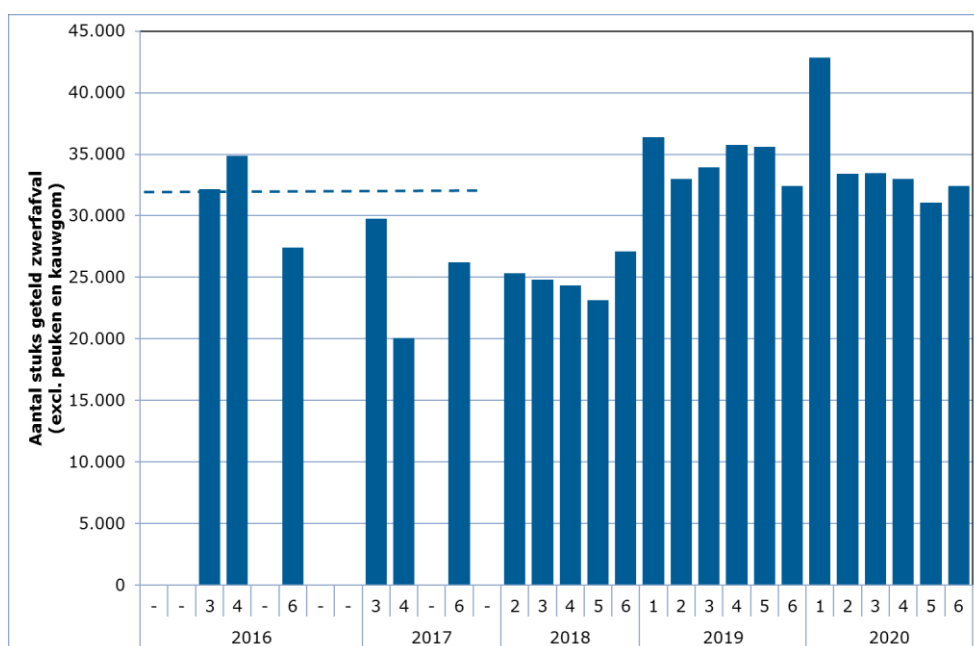
3. Duiding bij de meetresultaten tot en met einde 2020

Rijkswaterstaat Water,
Verkeer en Leefomgeving

Uit de resultaten voor de 15 gebiedstypen blijkt dat de aantallen blikjes en plastic flessen in 2018 waren afgenomen in vergelijking met de jaren 2016 en 2017 en dat deze aantallen in de 2019 en 2020 weer zijn toegenomen. Deze verschuivingen komen ook naar voren in figuur 4. In deze figuur is het aantal stuks zwerfafval (op de 15 gebiedstypen) weergegeven per meetronde, exclusief de getelde peuken en kauwgom. Gemiddeld over 2016 en 2017 werden per meetronde 28.417 stuks zwerfafval geteld. Over 2018 was dit aantal afgenomen tot 24.956. In 2020 ligt het gemiddelde per meetronde op 34.473 stuks.

Datum
6 januari 2021

Figuur 4: Schematische weergave van de aantallen getelde stuks zwerfafval (op de 15 gebiedstypen) per meetronde

Naast de landelijke monitor van Rijkswaterstaat houden meerdere instanties en/of individuen gegevens bij over de hoeveelheid zwerfafval en daarin het aantal kleine plastic flessen en blikjes. Een daarvan is de Zwerfinator, die sinds het najaar van 2016 gedetailleerd onderzoek doet naar zwerfafval. Deels op eigen initiatief en deels in opdracht van gemeenten en bedrijven. Hoewel de onderzoeksmethodiek van de Zwerfinator verschilt van de methodiek zoals uitgevoerd voor Rijkswaterstaat geven de (mogelijke) trends in de resultaten wel een beeld van veranderingen die waargenomen zijn.

Ter illustratie is in figuur 5 een van de vele resultaten van de Zwerfinator weergegeven. In deze figuur is het gemiddelde aantal blikjes en kleine plastic flessen (per kilometer) weergegeven per half jaar onderzoek.

Rijkswaterstaat Water,
Verkeer en Leefomgeving

Datum
6 januari 2021

Figuur 5: Schematische weergave van het gemiddeld aantal getelde blikjes en kleine plastic flessen in het zwerfafval per strekkende kilometer (door Zwerfinator)

